

**ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання кафедри
англійської філології
№ 1 від 28 серпня 2020 року
Завідувач кафедри

В. А. Ущина

**ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

СИЛАБУС

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	014 Середня освіта. Мова і література (англійська)
Освітньо-професійна програма	Середня освіта. Англійська мова
Форма навчання	Денна, заочна
Курс	II (денна), II (заочна)
Семестр	IV (денна), IV (заочна)

Луцьк 2020

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 (денна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	03 Гуманітарні науки 014 Середня освіта. Мова і література (англійська). Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 20 год. Консультації 6 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Самостійна робота 42 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>українська</i>	

Таблиця 1а (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	03 Гуманітарні науки 014 Середня освіта. Мова і література (англійська). Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год. / 3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 4 год. Самостійна робота 64 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Консультації 12 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання	<i>українська</i>	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Шкамарда Оксана Андріївна
Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	асистент кафедри англійської філології
Контактна інформація	м.т. (095)8899897
	shkamarda@vnu.edu.ua
Дні занять	https://vnu.edu.ua/uk/faculties-and-institutions/fakultet-inozemnoi-filologii

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу. Навчальна дисципліна «**Формування лінгвокультурної компетентності у закладах освіти**» призначена для студентів 2 року денної форми навчання та 2 року заочної форми навчання факультету іноземної філології. Курс створений для того щоб допомогти майбутнім фахівцям з викладання іноземної мови здобути знання та оволодіти важливими навичками і вміннями, які необхідні для вчителя-професіонала XXI століття. Сформована на високому рівні лінгвокультурна компетентність як складова частина соціокультурної компетентності надає мовцю можливість орієнтуватися в соціокультурному автентичному середовищі та уникати проблем у міжкультурному спілкуванні. Відтак, слухачі курсу зможуть не лише удосконалити вже здобуті знання з обраної сфери майбутньої професійної діяльності, а й озброїтися новими щодо а) складових частин іншомовної комунікативної компетентності; б) етапів формування лінгвокультурної компетентності; в) засобів формування лінгвокультурної компетентності; г) системи вправ і завдань для перевірки рівня сформованості лінгвокультурної компетентності.

2. Пререквізити. Підґрунтям для вивчення курсу є основи методики викладання іноземної мови в закладах освіти, базові лінгвокраїнознавчі та соціокультурні знання країни основної іноземної мови.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета курсу полягає в озброєнні студентів як майбутніх фахівців з викладання іноземної мови технологіями формування лінгвокультурної компетентності в закладах освіти на різних етапах навчання.

Основні завдання:

1. *ознайомити студентів з сучасними підходами до навчання іноземної мови;*
2. *встановити важливість взаємозв'язку методики викладання іноземної мови та лінгвокраїнознавчих дисциплін;*
3. *розкрити суть компетентнісного підходу до навчання іноземної мови;*
4. *визначити місце та роль лінгвокультурної компетентності в системі компетентностей особистості;*
5. *зазначити етапи формування лінгвокультурної компетентності;*
6. *виокремити засоби формування лінгвокультурної компетентності;*
7. *ознайомити студентів з системою вправ і завдань для перевірки рівня сформованості лінгвокультурної компетентності.*

Результати навчання (компетентності). У результаті вивчення курсу студенти опанують основні поняття й терміни дисципліни «Формування лінгвокультурної компетентності у закладах освіти»; активізують та вдосконалять власні лінгво- та соціокультурні знання; оволодіють методикою формування лінгвокультурної компетентності; вдосконалять власні розробки

занять з викладання іноземної мови та нададуть їм практичного спрямування; навчаться викладати предмет цікаво, нестандартно та ефективно, а також здобудуть наступні компетентності, а саме а) загальні; б) спеціальні:

Загальні компетентності:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- Здатність бути критичним і самокритичним;
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями;
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- Здатність працювати в команді та автономно;
- Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні компетентності)

- Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення;
- Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації лінгвокультурних фактів;

- Здатність досягати взаєморозуміння у безпосередньому міжособистісному спілкуванні.

4. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (Денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Компетентнісний підхід до навчання іноземної мови							
Тема 1. Іноземна мова як навчальний предмет у системі мовної освіти.	6	2			4		ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Методика викладання іноземної мови, як навчальна дисципліна.	15	2	2		10	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Зв'язок методики викладання іноземної мови та лінгвокраїнознавства.	11	2	2		6	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Підходи до навчання іноземних мов і культур.	11	2	2		6	1	
Тема 5. Компетентнісний підхід до навчання іноземних мов.	4	2	2				
Разом за модулем 1	47	10	8		26	3	20
Змістовий модуль 2. Методика формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності							
Тема 6. Особливості іншомовного міжкультурного спілкування	11	2	2		6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Загальна характеристика іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності та її компонентів.	9	2	2		4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів початкової, основної і старшої школи	11	2	2		6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 9. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності.	4	2	2				ДС + ДБ + РК / 5
Тема 10. Засоби формування лінгвосоціокультурної компетентності.	4	2	2				
Тема 11. Контроль рівня сформованості	4	2	2				

лінгвосоціокультурної компетентності.							
Разом за модулем 2	43	12	12		16	3	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Т / 30
Модульна контрольна робота 2							Т / 30
Усього	90	22	20		42	6	

Таблиця 2а (Заочна форма)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Інд.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Компетентнісний підхід до навчання іноземної мови							
Тема 1. Іноземна мова як навчальний предмет у системі мовної освіти.	7				6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 2. Методика викладання іноземної мови, як навчальна дисципліна.	9	2			6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 3. Зв'язок методики викладання іноземної мови та лінгвокраїнознавства.	9	2			6	1	ДС + ДБ + РК / 10
Тема 4. Підходи до навчання іноземних мов і культур.	9		2		6	1	
Тема 5. Компетентнісний підхід до навчання іноземних мов.	10				8	2	
Разом за модулем 1	44	4	2		32	6	20
Змістовий модуль 2. Методика формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності							
Тема 6. Особливості іншомовного міжкультурного спілкування.	7				6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 7. Загальна характеристика іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності та її компонентів.	7	2			4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 8. Цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів початкової, основної і старшої школи.	9	2			6	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 9. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності.	7	2			4	1	ДС + ДБ + РК / 5
Тема 10. Засоби формування лінгвосоціокультурної	7		2		4	1	

компетентності.							
Тема 11. Контроль рівня сформованості лінгвосоціокультурної компетентності.	9				8	1	
Разом за модулем 2	46	6	2		32	6	20
Види підсумкових робіт							Бал
Модульна контрольна робота 1							Г / 30
Модульна контрольна робота 2							Г / 30
Усього	90	22	20		64	12	

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин		Питання для самостійного опрацювання
	денна форма	заочна форма	
Тема 1. Іноземна мова як навчальний предмет у системі мовної освіти.	4	6	Особливості навчання іноземної мови; а) початкова школа; б) середня школа; в) старша школа. Цілі навчання іноземних мов і культур.
Тема 2. Методика викладання іноземної мови, як навчальна дисципліна.	10	6	Сучасний вчитель - фахівець з розвитку людини; Обов'язки сучасного вчителя: фасилітатор, тьютор, ментор; Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов і культур; Зв'язок методики з іншими науками.
Тема 3. Зв'язок методики викладання іноземної мови та лінгвокраїнознавства.	6	6	Методика ВІМ і соціолінгвістика; Методика ВІМ і країнознавство.
Тема 4. Підходи до навчання іноземних мов і культур.	6	6	Класифікація підходів до навчання іноземних мов і культур: а) Комунікативно-діяльнісний підхід; б) Компетентнісний підхід; в) Культурологічний підхід; г) Рефлексивний підхід; д) Рівневий підхід; е) Професійно орієнтований підхід
Тема 5. Компетентнісний підхід до навчання іноземних мов.		8	Система вправ для формування навичок і вмінь вчителя ХХІ століття; Поетапне формування лінгвокультурної компетентності здобувача освіти.

Тема 6. Особливості іншомовного міжкультурного спілкування.	6	6	Соціокультурні цінності британського та американського етносів; Міжкультурне спілкування як обмін інформацією; Важливість вербальних, невербальних та паравербальних чинників у міжкультурному спілкуванні.
Тема 7. Загальна характеристика іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності та її компонентів.	4	4	Система компетентностей та місце лінгвокультурної компетентності в ній; Склад і структура лінгвосоціокультурної компетентності; Засоби формування лінгвокультурної компетентності.
Тема 8. Цілі формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів початкової, основної і старшої школи.	6	6	Особливості формування ЛСК: а) у початковій школі; б) у середній школі; в) у старшій школі.
Тема 9. Етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності.		4	Інтегроване формування ЛСК і мовних компетентностей; Інтегроване формування ЛСК і мовленнєвих компетентностей;
Тема 10. Засоби формування лінгвосоціокультурної компетентності.		4	НМК для формування ЛСК майбутнього викладача іноземної мови.
Тема 11. Контроль рівня сформованості лінгвосоціокультурної компетентності.		8	Тестові завдання для контролю засвоєння лінгвокраїнознавчих знань учнів; Вправи для поточного, тематичного, рубіжного та підсумкового контролю рівня сформованості ЛСК учнів.
Разом:	42	64	

IV. Політика оцінювання

При вивченні навчальної дисципліни «Формування лінгвокультурної компетентності у закладах освіти» студент виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до семінарських занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником дисципліни, підготовку відповідей згідно плану семінарських занять, доповнення та коментарі відповідей інших студентів, підготовку презентацій).

Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями.

Якщо студент хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, пропонується підготовка та захист презентації на одну із запропонованих тем (на вибір) або написання тез.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється викладачем і може проводитись лише один раз згідно із розкладом проведення лекційних занять. Відсутність студента на модульному тесті оцінюється у "0" балів. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою англійської філології. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу в межах змістового модуля, становить 30. Максимальна кількість балів за модульний контроль після написання двох модульних контрольних робіт дорівнює 60.

Рівень знань студента за поточний і модульний контроль оцінюється в балах, фіксується у журналі після вивчення кожного змістового модуля. Підсумкова оцінка за національною шкалою заноситься в залікову відомість.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши написання додаткові завдання (творчий проект, реферат, самостійне експериментальне дослідження).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література

1. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних

- університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови : монографія. К. : Вид. центр КНЛУ, 2010. 138 с.
 3. Богуславская В. В. Моделирование текста : лингвосоциокультурная концепция : монография . М. : УРСС, 2008. 280 с.
 4. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача. К. : КНЕУ, 2005. 336 с.
 5. Бухбиндер В. А. Работа над лексикой. *Основы методики преподавания иностранных языков*. К. : Вища школа, 1986. С. 159–179.
 6. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навчальний посібник. К. : ВЦ “Академія”, 2006. 256 с.
 7. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. С. Ю. Ніколаєва. К. : Ленвіт, 2003. 273 с.
 8. Закон України “Про освіту” (www.mon.gov.ua)
 9. Закон України “Про загальну середню освіту” (www.mon.gov.ua)
 10. Квасова О. Г. Основи тестування іншомовних навичок і вмінь : навчальний посібник. К. : Ленвіт, 2009. 119 с.
 11. Малихіна О. В. Мотивація учіння молодших школярів. К. : Навч. книга, 2002. 304 с.
 12. Маслова В. А. Лингвокультурология. М. : Академия, 2007. 208 с.
 13. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2002. 328 с.
 14. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник / Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезікова та ін. К. : ВЦ «Академія», 2010. 328 с.
 15. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій : навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня «магістр» / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2011. 344 с.
 16. Морська Л. І. Теоретико-методологічні засади підготовки вчителя іноземних мов до використання інформаційних технологій : монографія. Тернопіль : ТНТУ імені Володимира Гнатюка, 2007. 243 с.
 17. Ніколаєва С. Ю. Практикум з методики тестування іншомовної лексичної компетенції (на матеріалі англійської мови). К. : ІЗМН, 1996. 312 с.
 19. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посібник. К. : Ленвіт, 2008. 235 с.
 20. Ніколаєва С. Ю. Цілі навчання іноземних мов в аспекті компетентнісного підходу. *Іноземні мови*. 2010. № 2. С. 11–18.
 21. Ніколаєва С. Ю. Зміст навчання іноземних мов і культур у середніх навчальних закладах. *Іноземні мови*. 2010. № 3. С. 3–11.
 22. Тести для всіх, хто вивчає іноземні мови / Укл. Г. І. Артемчук, С. Ю. Ніколаєва та ін. К. : Ленвіт, 2003. 168 с.